

UCHWAŁA

Dnia 15 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

Protokolant sekretarz sądowy Lena Stasiak

w sprawie sędzi Sądu Rejonowego [...] w P. X. Y.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na posiedzeniu w dniu 15 kwietnia 2025 r.

wniosku pełnomocnika wnioskodawcy – oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego Ł. R.

o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi Sądu Rejonowego [...] w P. za to, że w dniu 12 kwietnia 2022 r., będąc sędzią Sądu Rejonowego [...] w P., prowadząc rozprawę w sprawie oznaczonej sygn. akt [...], przekraczając swoje uprawnienia, groziła uczestnikowi tego postępowania Ł. R. wymierzeniem kary porządkowej w sposób oczywisty nieuzasadnionej, co miało zmierzać do uniemożliwienia mu realizacji jego uprawnień procesowych, a co za tym idzie wyrządzenia Ł. R. szkody w jego interesie prywatnym, która to groźba wzbudziła uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona,

tj. o czyn wypełniający znamiona przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na podstawie art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334 i 1907)

uchwalił:

I. odmówić zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzi Sądu Rejonowego [...] w P. X. Y. za czyn wskazany we wniosku pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego z dnia 18 lipca 2023 r.;

II. kosztami postępowania delibacyjnego obciążyć Skarb Państwa.

[M. T.]

UZASADNIENIE

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego Ł. R. wnioskiem z dnia 18 lipca 2023 r. (k. 1-5 akt o sygn. [...]) wniósł o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego [...] w P. – X. Y. za czyn polegający na tym, że w dniu 12 kwietnia 2022 r., będąc sędzią Sądu Rejonowego [...] w P., prowadząc rozprawę w sprawie oznaczonej sygn. akt [...], groziła uczestnikowi tego postępowania Ł. R. popełnieniem przestępstwa, polegającym na przekroczeniu swoich uprawnień i wymierzeniu kary porządkowej w sposób oczywisty nieuzasadnionej, co miało zmierzać do wyrządzenia Ł. R. szkody w jego interesie prywatnym, polegającym na uniemożliwieniu mu realizacji jego uprawnień procesowych, a która to szkoda wzbudziła uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona, tj. o czyn wypełniający znamiona przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w P. uchwałą z dnia 11 grudnia 2023 r., sygn. akt [...] (k. 138-144 akt o sygn. [...]), odmówił wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego [...] w P. – X. Y.. W opisie czynu, zawarł poprawną sygn. akt sprawy, w której była prowadzona w dniu 12 kwietnia 2022 r. rozprawa przed Sądem Rejonowym [...] w P., tj. [...].

Po rozpoznaniu zażalenia Ł. R., Sad Najwyższy uchwałą z dnia 7 sierpnia 2024 r., sygn. akt II ZO 29/24 (k. 47-51 akt o sygn. II ZO 29/24) uchylił zaskarżoną uchwałę i sprawę według właściwości przekazał do rozpoznania Sądowi Najwyższemu – Izbie Odpowiedzialności Zawodowej. W uzasadnieniu wskazano, że wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k., zgodnie z którym niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy na posiedzeniu uchyła zaskarżone orzeczenie, jeżeli sąd niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości sądu wyższego rzędu. W przedmiotowej sprawie w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego X. Y. orzekł w

pierwszej instancji Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w P., natomiast w sprawie tej winien orzec Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

Sprawa została zarejestrowana w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego w repertorium pod sygn. akt I ZI 50/24.

W dniu 5 września 2024 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej wpłynęło pismo z dnia 30 sierpnia 2024 r. nazwane: „Odpowiedź na wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej”, skierowana przez obrońcę sędziego X. Y. – radcę prawnego J. K. (k. 28-32v), w której wniosła o:

1. wydanie zarządzenia o odmowie przyjęcia wniosku z dnia 18 lipca 2023 r. o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jako oczywiście bezzasadnego, a na wypadek nie przychylenia się przez Sąd do powyższego wniosku, wniosła o:
2. wydanie przez Sąd uchwały odmawiającej wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego Sądu Rejonowego X. Y. do odpowiedzialności karnej za czyn wskazany we wniosku pełnomocnika wnioskodawcy Ł. R. z dnia 18 lipca 2023 r.;
3. dołączenie do akt niniejszej sprawy akt spraw o sygnaturach:
 1. [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy [...] w P.,
 2. [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy [...] w P.,
 3. [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy [...] w P.,
 4. [...] ze skargi wnioskodawcy z dnia 12 kwietnia 2022 r. prowadzonej przez Rzecznika Dyscyplinarnego dla Okręgu Sądu Okręgowego P.,
 5. [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy [...] w P.,
 6. [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy [...] w P.,
 7. [...] prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową [...] w P.,
 8. [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy [...] w P.,
 9. [...] prowadzonej przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w P.,a następnie dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów zgromadzonych na kartach akt wyżej wymienionych spraw, w postaci: dokumentów wymienionych w pkt 6 niniejszego pisma, pism procesowych stron, protokołów rozpraw, zarządzeń i postanowień sądów i prokuratorów oraz skarg, wniosków (w

tym wniosków o wyłączenie sędziego) i zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa sporządzonych przez wnioskodawcę Ł. R. w celu stwierdzenia faktów: rodzaju czynności podejmowanych przez wnioskodawcę w wyżej wymienionych sprawach, oceny zasadności tych czynności w zaistniałej sytuacji procesowej wnioskodawcy, rozstrzygnięć wydanych w wyżej wymienionych postępowaniach, nadużycia prawa przez wnioskodawcę pomimo formalnej dopuszczalności składania wyżej wymienionych pism przepisami prawa;

10. oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z nagrania na płycie CD dołączonego przez pełnomocnika wnioskodawcy do wniosku z dnia 18 lipca 2023 r. jako nagrania o niepotwierdzonej autentyczności oraz o niepotwierdzonym miejscu i dacie powstania, a na wypadek dopuszczenia przez Sąd dowodu z tego nagrania, wnoszę o:
11. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu fonoskopii w celu stwierdzenia faktu: ustalenia daty i miejsca powstania nagrania na płycie CD wykonanego przez wnioskodawcę a stanowiącego załącznik do wniosku z dnia 18 lipca 2023 r. o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, dat i zakresu ewentualnych modyfikacji tego nagrania oraz oceny autentyczności tego nagrania, a w przypadku stwierdzenia przez biegłego, że nagranie pochodzi z daty 12 kwietnia 2022 r. i jest autentyczne - stworzenia transkrypcji tego nagrania oraz zidentyfikowania odsłuchów potwierdzających miejsce nagrania i obecność osób trzecich;
12. przeprowadzenie dowodów z dokumentów załączonych do niniejszego pisma w postaci:
 1. pisma Prezesa Sądu Rejonowego [...] w P. z dnia 26 maja 2023 r. - w aktach sprawy,
 2. dwóch wokand spraw rozpoznawanych w dniu 12 kwietnia 2022 r. w Sądzie Rejonowym [...] w P. na salach o nr 4 i 5 - w aktach sprawy,
 3. wniosku o wyłączenie z dnia 24 września 2023 r. złożonego przez sędziego Sądu Rejonowego X. Y. - w aktach sprawy, na fakt: rozbieżności w zakresie przyjętych okoliczności popełnienia przestępstwa zarzucanego sędziemu, braku możliwości rejestracji dźwięku i obrazu na sali nr [...] znajdującej się w

Sądzie Rejonowym [...] w P. w dniu 12 kwietnia 2022 r., działań sędziego podjętych celem ochrony swoich dóbr osobistych przed dalszymi naruszeniami, nieprowadzenia przez sędziego w dniu 12 kwietnia 2022 r. rozprawy w sprawie o sygn. akt [...] oraz prowadzenia przez sędziego w dniu 12 kwietnia 2022 r. rozpraw na sali nr [...] znajdującej się w Sądzie Rejonowym [...] w P..

W dniu 5 grudnia 2024 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej wpłynęło pismo z dnia 3 grudnia 2024 r. (k. 62-66) obrońcy sędziego Sądu Rejonowego [...] w P. – X. Y. – adwokat J. K., do którego ww. załączyła oświadczenie SSR X. Y., w którym odnosząc się do wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej z dnia 18 lipca 2023 r., ww. Sędzia wniosła o wydanie uchwały odmawiającej wyrażenia zgody na pociągnięcie Jej do odpowiedzialności karnej za czyn wskazany w przedmiotowym wniosku oraz podtrzymała wszelkie wnioski i twierdzenia złożone przez obrońcę w piśmie z dnia 30 sierpnia 2024 r.

W dniu 11 grudnia 2024 r. do Izby Odpowiedzialności zawodowej wpłynęło pismo z dnia 29 listopada 2024 r. (k. 73-75), skierowane przez wnioskodawcę Ł. R., w którym odniósł się do wniosków dowodowych zawartych w piśmie obrońcy sędziego Sądu Rejonowego [...] w P. – X. Y. – adwokat J. K. z dnia 30 sierpnia 2024 r., jednocześnie przychylając się do wniosków zawartych w pkt 3 pisma.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Na wstępie należy przypomnieć, że ujęty w art. 181 Konstytucji RP zakaz pociągania do odpowiedzialności karnej sędziego bez zgody sądu określonego w ustawie składa się na tzw. immunitet formalny (procesowy) sędziego. Nie powoduje on wyłączenia odpowiedzialności, czy też karalności za popełniony czyn, a jedynie wprowadza zakaz pociągania osoby posiadającej taki immunitet do odpowiedzialności karnej przed sądem, chyba że oskarżyciel uzyska na to zgodę uprawnionego organu. Immunitet ten nie ma być postrzegany jako swoistego rodzaju prawo osobiste przysługujące osobie sprawującej urząd sędziowski. Nie może też stanowić środka zapewnienia bezkarności jego posiadaczom. W świetle konstytucyjnych zasad państwa prawnego i zasady równości wobec prawa immunitet sędziego stanowi wyjątek od powszechnych zasad odpowiedzialności

karnej. Nie może zatem podlegać interpretacji rozszerzającej, a sposób wykładni i stosowania przepisów o tym immunitacie musi być podporządkowany realizacji zarysowanych wyżej jego funkcji (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 1998 r., sygn. akt I KZP 36/97, OSNKW 1998, z. 3–4, poz. 12).

Z treści art. 181 Konstytucji RP jasno wynika, że immunitet ten ma charakter względny, bo może zostać uchylony, co pozwoli na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Powołany przepis Konstytucji RP określa w tym zakresie następujące wymogi:

- 1) uchylenie immunitetu sędziego musi mieć zawsze charakter uprzedni, co oznacza, iż do daty uprawomocnienia się decyzji o jego uchyleniu możliwe jest tylko prowadzenie postępowania karnego „w sprawie”, a nie „przeciw osobie”,
- 2) uchylenie immunitetu sędziego może być dokonane tylko przez „sąd” (tzn. tylko przez jeden z sądów wskazanych w art. 175 Konstytucji RP), z zastosowaniem procedury zapewniającej sędziemu niezbędne gwarancje rzetelnego postępowania,
- 3) uchylenie immunitetu sędziego może być dokonane tylko przez sąd „określony w ustawie”, co oznacza, iż musi istnieć generalna regulacja ustawowa wskazująca właściwość sądu do podejmowania rozstrzygnięć w przedmiocie jego uchylenia.

Zgodnie z art. 80 § 2c u.s.p., uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wydaje się, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa” jest tożsame z pojęciem użytym w art. 313 § 1 k.p.k. Na gruncie zaś wykładni tego przepisu k.p.k. wskazuje się, że wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów wymaga istnienia bardziej rozbudowanej faktycznej podstawy, niż ta, która wystarcza do wszczęcia śledztwa lub dochodzenia w rozumieniu art. 303 k.p.k. Poza uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przestępstwa musi istnieć także dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że czyn popełniła określona osoba. W orzecznictwie Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego podkreśla się, że sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa” jest nieostre (niedookreślone), zatem ocena, czy spełniona została opisana nim

przesłanka, zawsze zależy od konkretnych okoliczności sprawy (por. uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 18 października 2004 r., sygn. akt SNO 40/04, OSNSD 2004, Nr 2, poz. 33). Wskazuje się też, iż owo podejrzenie popełnienia przestępstwa musi być w pełni uzasadnione, nienasuwające żadnych istotnych wątpliwości ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu jak i zaistnienia wszystkich znamion konkretnego typu przestępstwa (por. np. uchwały Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego: z dnia 8 maja 2007 r., sygn. akt SNO 21/07, OSNSD 2007, poz. 38, z dnia 27 stycznia 2009 r., sygn. akt SNO 95/08, OSNSD 2009, poz. 24, z dnia 20 lipca 2011 r., sygn. akt SNO 32/11, LEX nr 1288863). Obowiązkiem sądu dyscyplinarnego, w ramach postępowania wywołanego wnioskiem o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego, jest zbadanie (weryfikacja) przedstawionych przez wnioskodawcę dowodów, w celu stwierdzenia, czy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez sędziego. Kontrola ta ma charakter merytoryczny, chociaż nie sprowadza się do tak wysokiego poziomu przekonania sądu o popełnieniu czynu i winie sprawcy, jak w przypadku orzekania w postępowaniu karnym.

Oczywistym jest, że sąd dyscyplinarny w postępowaniu o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej ma obowiązek oceny dowodów na zasadach określonych w k.p.k., a więc przede wszystkim zgodnie z regułami określonymi w art. 7 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., czyli swobodnie, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Uzasadnienie rozstrzygnięcia powinno zaś zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Sąd dyscyplinarny powinien więc w pierwszym rzędzie ocenić dowody, a dopiero następnie dokonać analizy prawnej czy spełniona jest przesłanka uchylenia immunitetu, czyli czy wskazują one na wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez sędziego przestępstwa (por. np. uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 23 lutego 2006 r., sygn. akt SNO 3/06, OSNSD 2006, poz. 25).

Rola sądu dyscyplinarnego sprowadza się do weryfikacji twierdzeń wskazanych we wniosku oraz dowodów załączonych przez wnioskodawcę, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach do przeprowadzenia innych dowodów w celu ustalenia, czy w danym przypadku zachodzi dostatecznie uzasadnione, w rozumieniu art. 80 § 2c u.s.p., podejrzenie popełnienia przez sędziego przestępstwa. Sąd dyscyplinarny ma za zadanie rozważyć adekwatność przedstawionego przez wnioskodawcę materiału dowodowego w odniesieniu do dyspozycji wynikającej z treści art. 80 § 2c u.s.p., a więc czy w sposób dostateczny uzasadnia on realizację znamion czynu, o którym mowa we wniosku.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że materiał dowodowy zgromadzony w toku przedmiotowego postępowania, przede wszystkim treść nagrania przebiegu rozprawy z dnia 12 kwietnia 2022 r. przed Sądem Rejonowym [...] w P. w sprawie o sygn. akt [...] (k. 3 akt o sygn. [...] oraz k. 8 akt o sygn. [...]), a także kopia protokołu rozprawy ze wskazanego dnia (k. 76-77 akt o sygn. [...]), nie pozwala na przyjęcie, iż wobec sędziego X. Y. zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez Nią przestępstwa zarzuconego na skutek wniosku pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego Ł. R. – adwokata P. W. z dnia 18 lipca 2023 r. SSR X. Y. zarzucono popełnienie przestępstwa przy przyjęciu kwalifikacji prawnej z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Odnosząc się do przestępstwa określonego w art. 231 § 1 k.k., należy wskazać, że podmiotem czynu zabronionego z art. 231 § 1 k.k. jest wyłącznie funkcjonariusz publiczny i w omawianym typie czynu zabronionego czynnością wykonawczą jest działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego w ściśle określony sposób, a mianowicie przez przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków. Obowiązek określa powinność określonego zachowania się przez określoną osobę; uprawnienie zaś – „przyzwolenie i prawo do cudzego zachowania”. Źródło obowiązków, których niewypełnienie stanowi warunek konieczny realizacji znamion określonych w omawianym typie czynu zabronionego, zależy od charakteru obowiązku. Może on mieć charakter ogólny – wtedy źródłem takiego obowiązku są przepisy odnoszące się najczęściej do wszystkich funkcjonariuszy, szczególnie – regulują go przepisy dotyczące określonej kategorii funkcjonariuszy publicznych bądź indywidualny, którego źródłem będą najczęściej

przepisy regulaminu, instrukcji, a także wydane przez uprawnioną osobę polecenie wykonania określonych czynności (zob. O. Górniok [w:] Kodeks karny. Komentarz, wyd. II, red. A. Wąsek, s. 87). Nie budzi wątpliwości ani w doktrynie, ani w orzecznictwie, że samo przekroczenie uprawnień albo niedopełnienie obowiązków nie realizuje jeszcze znamion typu czynu zabronionego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 listopada 1974 r., sygn. II KR 177/74, LEX nr 20871; postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2003 r., WK 3/03, OSNKW 2003/5–6, poz. 53). Konieczne jest jeszcze „działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego (zob. A. Barczak-Oplustil, M. Iwański [w:] Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Część II. Komentarz do art. art. 212-277d, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2017, art. 231).

Z kolei, przy przestępstwie z art. 190 § 1 k.k. przedmiotem ochrony jest wolność człowieka rozumiana jako wolność od strachu, obawy przed popełnieniem przestępstwa na szkodę zagrożonego lub jego najbliższych (Daszkiewicz-Paluszyńska, Groźba, s. 32–33). Groźba musi oddziaływać na psychikę zagrożonego w taki sposób, aby mógł on obawiać się, że groźba będzie spełniona (Wojciechowska [w:] Kunicka-Michalska, Wojciechowska, Przestępstwa, s. 33). Istotą groźby karalnej jest to, że jej treścią jest wyłącznie popełnienie przestępstwa na szkodę pokrzywdzonego albo osoby dla niego najbliższej. Nie stanowi zatem groźby karalnej groźba spowodowania postępowania karnego (chyba że chodzi o fałszywe oskarżenie – art. 234) ani też groźba rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub jego osoby najbliższej (chyba że w grę wejdzie przestępne pomówienie – art. 212; Zoll [w:] Wróbel, Zoll II/1, s. 585). Treścią groźby karalnej jest zapowiedź popełnienia przestępstwa, a zatem zbrodni lub występku (ale nie wykroczenia) na szkodę zagrożonego lub osoby dla niego najbliższej (zob. M. Mozgawa [w:] M. Budyn-Kulik, P. Kozłowska-Kalisz, M. Kulik, M. Mozgawa, Kodeks karny. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2024, art. 190).

Poddając analizie treść nagrania z przebiegu rozprawy z dnia 12 kwietnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt [...] prowadzonej przed Sądem Rejonowym [...] w P., nie sposób przyjąć, aby jakakolwiek wypowiedź SSR X. Y. mogła stanowić groźbę karalną w rozumieniu art. 190 § 1 k.k. Z wypowiedzi ww. Sędzi wynika jedynie, iż stosowała Ona względem Ł. R. uwagi stanowiące środek dyscyplinujący, albowiem

wnioskujący używał niestosownych stwierdzeń, żądając, aby odnotowano w protokole, że sędzia miała powiedzieć, że nie będzie zapoznawała się z aktami. Należy zauważyć w kontekście niniejszej sprawy, że to na Przewodniczącym składu orzekającego spoczywa obowiązek czuwania nad prawidłowym przebiegiem rozprawy, w tym zachowaniem porządku i kultury wypowiedzi oraz to do jego obowiązków należy dbałość o zapis protokołu, aby mógł być odzwierciedleniem rzeczywistego przebiegu rozprawy. Tymczasem z utrwalonych wypowiedzi na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2022 r. wynika, iż to strona postępowania chciała niejako dyktować warunki przebiegu rozprawy i zapisy protokołu. Zgodnie z utrwalonym w doktrynie poglądem, przypisanie odpowiedzialności karnej za przestępstwo wymaga nie tylko zrealizowania czynności wykonawczych groźby, ale spowodowania stanu, w którym groźba wzbudziła w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona. Ujęty w opisie typu przestępstwa zwrot „uzasadniona obawa” jest zatem warunkiem koniecznym karalności zachowania polegającego na groźeniu innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub osoby jej najbliższej. Uzasadniona obawa, w konstrukcji przepisu art. 190 § 1 k.k., jest tym elementem, który pozwala ująć i zweryfikować, czy subiektywne odczucie obawy pokrzywdzonego co do spełnienia groźby miało obiektywne (uzasadnione) podstawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2017 r., sygn. akt V KK 372/16, OSNKW 2017, nr 9, poz. 51). Przestępstwo groźby bezprawnej z art. 190 § 1 k.k. ma charakter materialny. Skutkiem jest właśnie wywołanie po stronie ofiary uzasadnionej obawy, że wypowiedziane groźby zostaną spełnione. Brak takiego skutku powoduje, że nie zachodzi dokonanie tego przestępstwa, a możliwa jest wyłącznie odpowiedzialność karna za jego usiłowanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2021 r., sygn. akt V KK 373/19, LEX nr 3182002).

Mając na uwadze powołane orzecznictwo, należy jeszcze raz wyraźnie podkreślić, że w okolicznościach niniejszej sprawy, nie zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędziego zarzucanego we wniosku przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Trudno jest bowiem uznać, że wypowiedziane przez SSR X. Y. słowa względem Ł. R. na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt [...], mogły wzbudzić uzasadnioną obawę wyrządzenia szkody w Jego interesie prywatnym poprzez uniemożliwienie

realizowania uprawnień procesowych. Tym samym, nie sposób jest stwierdzić, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez SSR X. Y. przestępstwa polegającego na działaniu przez funkcjonariusza publicznego na szkodę interesu publicznego lub prywatnego poprzez przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków. Brak jest bowiem podstaw do uznania, że zachowanie SSR X. Y., czy też Jej wypowiedzi na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2022 r. były przekroczeniem przez Nią uprawnień, a co za tym idzie, działaniem na szkodę interesu prywatnego wnioskodawcy.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy stwierdził, że wniosek pełnomocnika wnioskodawcy Ł. R. – adwokata P. W. z dnia 18 lipca 2023 r. o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego [...] w P. – X. Y. za czyn z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. nie był zasadny i jako taki nie mógł zostać uwzględniony.

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął, jak w uchwale.

[M. T.]

[r.g.]